

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova,
Galina Stratulat,
Dumitru Mardari,
Mariana Pitic,
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive or. Chișinău în interesele salariaților membrii de sindicat Gutovskaia Ilona, Hmeliuc Olga, Buga Nicolae, Ojoga Vitali, Piscop Elena, Palca Eugenia, Berșadschii Evghenii, Tatarciuc Vladimir, Surucianu Elena, Pleșca Tudor, Siculțan Ion, Leașco Leontii, Chitoroagă Sergiu, Gheorghiev Igor, Pedus Valerii, Pleșca Gheorghe, Dreapocenco Vladimir, Mihaileț Valerii, Panuș Ivan, Culic Dmitri, Cebanu Vladimir, Cersac Ion, Pleșca Ion, Caruntu Gheorghe, Chitoroaga Ion, Fedorișcev Veaceslav, Dorogan Ivan, Condratenco Mihail, Boboc Evgheni, Rîbac Ivan, Gojin Grigorii, Semijenco Iurii, Codreanu Andrei, Vechiu Mihail, Rodzin Vladimir, Caluian Mihail, Dobrjinscaia Nelli, Cibizov Alexandr, Racovița Ion, Cerempei Vasile, Basoc Ina, Bostan Grigore, Melnic Nicolai, Poleatîchina Valentina, Griceaniuc Mihail, Diaconescu Gheorghe, Bejenari Anatolie, Sasu Vitalie, Scripnic Vitali, Toporeț Aliona, Barbacaru Tatiana, Rusu Nicolae, Condrățchii Anatolii, Crijanovschi Nicolai, Covaliov Fiodor, Ahmetov Ruslan, Ceban Maria, Ciubotaru Tatiana, Roșca Lilia, Gonciar Ala, Dubeniuc Andrei, Ceban Ion, Albot Alla, Țurcan Liubovi, Novojilov Serghei, Cebotari Iurie, Bradescu Raisa, Brăguță Sergiu, Bas Mihail, Galea Eleonora, Balica Ana, Iorgu Nadejda, Iepuraș Valentina, Cebotari Maria, Balica Maria, Cebanu Elena, Gherman Victor, Dmitrenko Artiom, Ceban Anatolie, Soltan Iurie, Culbaba Igor, Matcovschi Igor, Razorionov Mihail, Bolun Nicolae, Stucalo Victor, Gudumac Liudmila, Bojac Ana, Kiper Marina, Rotari Galina, Viscun Tatiana, Nica Albina, Hadîrcă Eugenia, Șeremetieva Valentina, Trocinel Valeriu către ÎS “Calea Ferată din Moldova” cu privire la recalcularea salariului, încasarea datoriilor restante și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Comitetul Sindical al Depoului Principal de

Locomotive Principal or. Chișinău, admisă cererea de apel depusă de ÎS “Calea Ferată din Moldova”, casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2021, și adoptată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2020, Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive or. Chișinău s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în interesele salariaților, membri de sindicat, Gutovskaia Iona, Hmeliuc Olga, Buga Nicolae, Ojoga Vitali, Piscop Elena, Palca Eugenia, Berșadschii Evghenii, Tatarciuc Vladimir, Surucianu Elena, Pleșca Tudor, Siculțan Ion, Leașco Leontii, Chitoroagă Sergiu, Gheorghiev Igor, Pedus Valerii, Pleșca Gheorghe, Dreapocenco Vladimir, Mihaileț Valerii, Panuș Ivan, Culic Dmitri, Cebanu Vladimir, Cersac Ion, Pleșca Ion, Caruntu Gheorghe, Chitoroaga Ion, Fedorișcev Veaceslav, Dorogan Ivan, Condratenco Mihail, Boboc Evgheni, Rîbac Ivan, Gojin Grigorii, Semijenco Iurii, Codreanu Andrei, Vechiu Mihail, Rodzin Vladimir, Caluian Mihail, Dobrjinscaia Nelli, Cibizov Alexandr, Racovița Ion, Cerempei Vasile, Basoc Ina, Bostan Grigore, Melnic Nicolai, Poleatîchina Valentina, Griceaniuc Mihail, Diaconescu Gheorghe, Bejenari Anatolie, Sasu Vitalie, Scripnic Vitali, Toporeț Aliona, Barbacaru Tatiana, Rusu Nicolae, Condrățchii Anatolii, Crijanovschi Nicolai, Covaliov Fiodor, Ahmetov Ruslan, Ceban Maria, Ciubotaru Tatiana, Roșca Lilia, Gonciar Ala, Dubeniuc Andrei, Ceban Ion, Albot Alla, Țurcan Liubovi, Novojilov Serghei, Cebotari Iurie, Bradescu Raisa, Brăguță Sergiu, Bas Mihail, Galea Eleonora, Balica Ana, Iorgu Nadejda, Iepuraș Valentina, Cebotari Maria, Balica Maria, Cebanu Elena, Gherman Victor, Dmitrenko Artiom, Ceban Anatolie, Soltan Iurie, Culbaba Igor, Matcovschi Igor, Razorionov Mihail, Bolun Nicolae, Stucalo Victor, Gudumac Liudmila, Bojac Ana, Kiper Marina, Rotari Galina, Viscun Tatiana, Nica Albina, Hadîrcă Eugenia, Șeremetieva Valentina, Trocinel Valeriu către ÎS “Calea Ferată din Moldova”, solicitând:

- obligarea pârâtului să recalculeze salariul de funcție (tarifar) lunar al reclamanților salariați sus-menționați în mărime egală cel puțin cu salariul pentru prima categorie de calificare în sectorul real, începând cu data de 28 iulie 2017 și până la pronunțarea hotărârii;

- încasarea de la pârât în beneficiul reclamanților salariați sus-menționați a restanțelor salariale recalculat și indexate, ținând cont și de sporurile prevăzute de contractul colectiv de muncă și de timpul de muncă efectiv lucrat începând cu data de 28 iulie 2017 și până la pronunțarea hotărârii;

- încasarea de la pârât în beneficiul Comitetului Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău a sumei de 7000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică calificată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că s-a adresat cu prezenta acțiune în temeiul prevederilor art. 73 din Codul de procedură civilă, în interesul și numele reclamanților - persoane fizice, salariați ai ÎS „Calea Ferată din Moldova” și membri ai Comitetului Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău, deoarece pârâta nu respectă achitarea salariului pentru munca prestată în mărimea minimă stabilită de legislația în vigoare.

Astfel, s-a indicat că Comitetul Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău este o organizație sindicală primară, membră a Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova, având calitatea de persoană juridică în temeiul

Statutului acesteia.

Potrivit acțiunii, începând cu anul 2017 și până în prezent, angajatorul, nu a efectuat ajustarea salariului de funcție (tarifar) lunar în mărime de cel puțin egal cu salariul pentru prima categorie de calificare în sectorul real, neținând cont de adresările reclamanților în acest sens, precum și de prescripțiile Inspectoratului de Stat al Muncii.

În temeiul art.131 din Codul muncii, orice salariat are dreptul la un salariu minim garantat, care reprezintă mărimea minimă a retribuției stabilită de către stat, sub nivelul căreia angajatorul nu este în drept să plătească pentru norma de muncă pe lună sau pe ora îndeplinită de salariat, în care nu se includ adaosurile, sporurile, plățile de stimulare și compensare, care este obligatoriu pentru toți angajatorii persoane juridice sau fizice care utilizează munca salariată, indiferent de tipul de proprietate și formă juridică de organizare. Acest quantum nu poate fi diminuat nici prin contract colectiv de muncă, nici prin contractul individual de muncă.

Potrivit prevederilor art. 14 alin. (4) din Legea salarizării nr. 847 din 17 noiembrie 2002, quantumul minim garantat al salariului în sectorul real servește drept bază pentru diferențierea salariilor de funcție, salariilor tarifare în raport cu calificarea, gradul de pregătire profesională și de competență a salariatului, precum se de gradul de răspundere, pe care le implică funcțiile.

Reclamantul a indicat că pârâta nu era în drept de a stabili arbitrar salariul tarifar mai mic decât salariul minim garantat de stat.

Astfel, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 242 din 26 aprilie 2017, începând cu data de 01 mai 2017, quantumul minim garantat al salariului în sectorul real a fost stabilit în mărime de 14,09 lei pe oră sau 2380 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 396 din 25 aprilie 2018, începând cu data de 01 mai 2018, quantumul minim garantat al salariului în sectorul real a fost stabilit în mărime de 15,44 lei pe oră sau 2610 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 232 din 24 aprilie 2019, începând cu data de 01 mai 2019, quantumul minim garantat al salariului în sectorul real a fost stabilit în mărime de 16,42 lei pe oră sau 2775 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Astfel, angajatorul înregistrează față de reclamanții salariați o restanță la plata drepturilor salariale rezultată atât din diferența dintre salariul minim prevăzut de legislație și salariile achitate de facto, cât și la plata sporurilor la salariu prevăzute de contractul colectiv de muncă, care se calculează în mărime procentuală din salariul tarifar lunar.

Reieșind din cele expuse, Comitetul Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău a solicitat obligarea pârâtei să recalculeze salariul de funcție (tarifar) lunar al reclamanților salariați menționați în mărime de cel puțin egal cu salariul pentru prima categorie de calificare în sectorul real începând cu data de 28 iulie 2017 și până la pronunțarea hotărârii, încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamanților salariați menționați a restanțelor salariale recalculat și indexate, ținând cont și de sporurile prevăzute de contractual colectiv de muncă și de timpul de muncă efectiv lucrat începând cu data de 28 iulie 2017 și până la pronunțarea hotărârii, încasarea de la pârâtă în beneficiul Comitetului Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău a sumei de 7000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică calificată.

La 21 decembrie 2020, în cadrul ședinței de judecată, Comitetul Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail, și-a concretizat cerințele din acțiune, solicitând în final:

- obligarea pârâtei să recalculeze salariul de funcție (tarifar) lunar al reclamantilor salariați sus-menționați în mărime de cel puțin egal cu salariul pentru prima categorie de calificare în sectorul real începând cu data de 15 septembrie 2017 și până la pronunțarea hotărârii;

- încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantilor salariați sus-menționați a restanțelor salariale recalculat și indexate, ținând cont și de sporurile prevăzute de contractual colectiv de muncă și de timpul de muncă efectiv lucrat, începând cu data de 15 septembrie 2017 și până la pronunțarea hotărârii;

- încasarea de la pârâtă în beneficiul Comitetului Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău a sumei de 7000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică calificată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2021, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost obligată Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova" să le recalculeze lui Gutovskaia Iona, Hmeliuc Olga, Buga Nicolae, Ojoga Vitali, Piscop Elena, Palca Eugenia, Berșadschii Evghenii, Tatarciuc Vladimir, Surucianu Elena, Pleșca Tudor, Siculțan Ion, Leașco Leontii, Chitroagă Sergiu, Gheneralov Igor, Pedus Valerii, Pleșca Gheorghe, Dreapocenco Vladimir, Mihaileț Valerii, Panuș Ivan, Culic Dmitri, Cebanu Vladimir, Cersac Ion, Pleșca Ion, Caruntu Gheorghe, Chitroaga Ion, Fedorișcev Veaceslav, Dorogan Ivan, Condratenco Mihail, Boboc Evgheni, Rîbac Ivan, Gojin Grigorii, Semijenco Iurii, Codreanu Andrei, Vechiu Mihail, Rodzin Vladimir, Caluian Mihail, Dobrjinscaia Nelli, Cibizov Alexandr, Racovița Ion, Cerempei Vasile, Basoc Ina, Bostan Grigore, Melnic Nicolai, Poleatîchina Valentina, Griceaniuc Mihail, Diaconescu Gheorghe, Bejenari Anatolie, Sasu Vitalie, Scripnic Vitali, Toporeț Aliona, Barbacaru Tatiana, Rusu Nicolae, Condrățchii Anatolii, Crijanovschi Nicolai, Covaliov Fiodor, Ahmetov Ruslan, Ceban Maria, Ciubotaru Tatiana, Roșca Lilia, Gonciar Ala, Dubeniuc Andrei, Ceban Ion, Albot Alla, Țurcan Liubovi, Novojilov Serghei, Cebotari Iurie, Bradescu Raisa, Brăguță Sergiu, Bas Mihail, Galea Eleonora, Balica Ana, Iorgu Nadejda, Iepuraș Valentina, Cebotari Maria, Balica Maria, Cebanu Elena, Gherman Victor, Dmitrenko Artiom, Ceban Anatolie, Soltan Iurie, Culbaba Igor, Matcovschi Igor, Razorionov Mihail, Bolun Nicolae, Stucalo Victor, Gudumac Liudmila, Bojac Ana, Kiper Marina, Rotari Galina, Viscun Tatiana, Nica Albina, Hadîrcă Eugenia, Șeremetieva Valentina, Trocinel Valeriu, salariul de funcție (tarifar) lunar în mărime de cel puțin egal cu cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru perioada 15 septembrie 2017 – 31 decembrie 2020 inclusiv, cu încasarea restanțelor salariale formate ca rezultat al recalculării, ținând cont de perioada de timp lucrată și de sporurile prevăzute de contractual colectiv de muncă.

A fost încasată de la Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova" în beneficiul Comitetului Sindical al Depoului de locomotive principal or. Chișinău suma de 7000 (șapte mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, admisă cererea de apel depusă de ÎS "Calea Ferată din Moldova",

casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2021, și adoptată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, mărimea retribuției lunare, conform borderourilor de calcul al salariului pentru fiecare lună, inclusiv sporul pentru vechimea în muncă (considerat ca o formă distinctă de salarizare aliniată salariului de bază, aprobat prin contractul Colectiv de muncă) achitate reclamanților, în calitatea acestora de salariați ai ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în perioada aprilie 2017 - mai 2020, a depășit cuantumul minim al salariului garantat în perioada de referință.

La 05 septembrie 2022, Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail, a depus cerere de recurs, solicitând casarea deciziei din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău precum și a hotărârii din 25 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat faptul că instanțele inferioare au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanțelor sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au fost invocate argumente similare celor din acțiune și cererea de apel.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, este de menționat că, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei Curții de Apel Chișinău pronunțată la 03 mai 2022, a fost expediată participanților la proces la 07 iulie 2022 (f.d. 204, vol. IV).

Având în vedere cele relatate mai sus, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit constată că recursul declarat de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail, înregistrat la 05 septembrie 2022, este în termen.

Prin notificarea din 14 septembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa ÎS „Calea Ferată din Moldova” copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 219, vol. IV), aceasta fiind recepționată la 19 septembrie 2022 (f.d. 221, vol. IV).

La 10 octombrie 2022, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 noiembrie 2022, recursul declarat de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail, a fost considerat admisibil.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței

de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele legale aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail, va casa decizia Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022 și va menține hotărârea din 25 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din următoarele considerente.

După cum reiese din circumstanțele cauzei, Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive or. Chișinău s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în interesele salariaților, membri de sindicat, solicitând: obligarea pârâtului să recalculeze salariul de funcție (tarifar) lunar al reclamanților salariați sus-menționați în mărime egală cel puțin cu salariul pentru prima categorie de calificare în sectorul real, începând cu data de 28 iulie 2017 și până la pronunțarea hotărârii; încasarea de la pârât în beneficiul reclamanților salariați sus-menționați a restanțelor salariale recalculate și indexate, ținând cont și de sporurile prevăzute de contractul colectiv de muncă și de timpul de muncă efectiv lucrat începând cu data de 28 iulie 2017 și până la pronunțarea hotărârii; încasarea de la pârât în beneficiul Comitetului Sindical al Depoului de Locomotive Principal or. Chișinău a sumei de 7000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică calificată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a obligat Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova" să le recalculeze salariaților salariul de funcție (tarifar) lunar în mărime de cel puțin egal cu cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru perioada 15 septembrie 2017 – 31 decembrie 2020 inclusiv, cu încasarea restanțelor salariale formate ca rezultat al recalculării, ținând cont de perioada de timp lucrată și de sporurile prevăzute de contractul colectiv de muncă. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost încasată de la Întreprinderea de Stat "Calea Ferată din Moldova" în beneficiul Comitetului Sindical al Depoului de locomotive principal or. Chișinău suma de 7000 (șapte mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată.

Prin decizia din 03 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, admisă cererea de apel depusă de ÎS "Calea Ferată din Moldova", casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2021, și adoptată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că soluția instanței de apel este greșită.

Colegiul lărgit reține prevederile art. 5 lit. f) din Codul muncii, potrivit căruia unul din principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce reies din normele dreptului internațional și din cele ale Constituției Republicii Moldova, este garantarea dreptului fiecărui salariat la achitarea la timp integrală și echitabilă a salariului care ar asigura o existență decentă salariatului și familiei lui.

Potrivit art. 9 alin. (1) lit. d) din Codul muncii, salariatul are dreptul la achitarea la timp și integrală a salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea,

cantitatea și calitatea lucrului efectuat.

Conform art. 10 alin. (2) lit. h) din Codul muncii, angajatorul este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă.

Conform art. 128 alin. (1) și alin. (3) din Codul muncii, salariul reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată. Salariul este confidențial și garantat.

Potrivit art. 142 alin. (1) din Codul muncii, salariul se plătește periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar nu mai rar decât de două ori pe lună pentru salariații remunerați pe unitate de timp sau în acord, nu mai rar decât o dată pe lună pentru salariații remunerați în baza salariilor lunare ale funcției. Angajatorul este obligat să încunoștințe salariatul despre mărimea salariului, forma retribuției, modul de calculare a salariului, periodicitatea și locul de plată, reținerile, alte condiții referitor la salariu și modificările acestora. La achitarea salariului, angajatorul este obligat să informeze în scris fiecare salariat despre părțile componente ale salariului ce i se cuvine pentru perioada respectivă, despre mărimea și temeiurile reținerilor efectuate, despre suma totală pe care urmează să o primească, precum și să asigure efectuarea înscririlor respective în registrele contabile.

Conform art. 131 din Codul muncii, orice salariat are dreptul la un salariu minim garantat. Salariul minim reprezintă mărimea minimă a retribuției evaluată în monedă națională, mărime stabilită de către stat pentru o muncă simplă, necalificată, sub nivelul căreia angajatorul nu este în drept să plătească pentru norma de muncă pe lună sau pe oră îndeplinită de salariat. *În salariul minim nu se includ adaosurile, sporurile, plățile de stimulare și compensare.* Cuantumul salariului minim este obligatoriu pentru toți angajatorii persoane juridice sau fizice care utilizează munca salariată, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare. Acest cuantum nu poate fi diminuat nici prin contractul colectiv de muncă, nici prin contractul individual de muncă. Cuantumul salariului minim se garantează salariaților numai cu condiția executării de către ei a obligațiilor (normelor) de muncă în orele de program stabilite de legislația în vigoare.

Este de reținut că art. 130 alin. (1) din Codul muncii stabilește că salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (*adaosurile și sporurile* la salariul de bază) și alte *plăți de stimulare și compensare*.

Conform art. 29 alin. (1) și alin. (2), Legea salarizării nr. 847 din 14 februarie 2002, salariul se plătește în moneda națională a Republicii Moldova. Se permite plata salariului prin cecuri de numerar sau mandate poștale. Modul de plată a salariului prin cecuri de numerar sau mandate poștale se stabilește de Guvern, de comun acord cu Banca Națională a Moldovei”, iar potrivit alin. (3) art. 30 din aceeași lege, cu acordul în scris al salariatului, plata salariului poate fi efectuată prin instituții bancare sau prin transfer poștal pe contul (adresa) indicat de salariat, cu achitarea obligatorie a acestor servicii pe cheltuiala angajatorului.”

Potrivit art. 134 din Codul muncii, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real este valoarea minimă obligatorie a retribuției muncii garantată de către stat pentru munca prestată de salariați în sectorul real. Cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real se stabilește de Guvern după consultarea partenerilor

sociali.

Ținând cont de faptul că prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat recalcularea salariului începând cu data de 15 septembrie 2017 și până la pronunțarea hotărârii, Colegiul lărgit reține prevederile hotărârii Guvernului nr. 242 din 26 aprilie 2017, potrivit căreia începând cu data de 01 mai 2017, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real a fost stabilit în mărime de 2380 lei pe lună, a hotărârii Guvernului nr. 396 din 25 aprilie 2018, potrivit căreia începând cu data 01 mai 2018, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real a fost stabilit în mărime de 2610 lei pe lună, a hotărârii Guvernului nr. 232 din 24 aprilie 2019, potrivit căreia începând cu data de 01 mai 2019 cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real a fost stabilit în mărime de 2775 lei pe lună.

Potrivit art. 136 alin. (5) din Codul muncii (în redacția de până la modificările operate prin Legea nr. 115 din 09 iulie 2020, în vigoare din 31 august 2020), salariul tarifar pentru categoria I de calificare la nivel de ramură sau de unitate se reexaminează în funcție de condițiile economice concrete ale ramurii sau în funcție de posibilitățile financiare ale unității. Totodată, cuantumul lunar total al salariului unui angajat, calculat în baza sistemului tarifar de salarizare, nu poate fi mai mic decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit de Guvern.

Studiind materialele cauzei, Colegiul lărgit reține că la dosar au fost anexate certificatele privind salariul, eliberate de către angajator, din conținutul cărora rezultă că pentru perioada din septembrie 2017 și până în decembrie 2020 pentru unii salariații angajatorul nu a respectat cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru întreaga perioadă, iar pentru alți salariați – doar pentru anumiți ani din această perioadă. Astfel, rezultă cu certitudine că salariul calculat și achitat reclamanților a fost mai mic în raport cu salariul minim stabilit prin hotărârile Guvernului citate supra.

Acest fapt este confirmat și prin răspunsurile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM, Inspectoratul de Stat al Muncii din 15 iulie 2019 și din 30 august 2019, prin care s-a constatat că angajatorul nu a efectuat stabilirea salariului pentru I categorie de calificare în mărime de cel puțin egală sau care depășește cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real, salariul pentru I categorie de calificare, iar pentru încălcarea legislației muncii, administrației ÎS „Calea Ferată din Moldova” i-a fost întocmit un proces-verbal de control cu prescripția de a efectua recalculul la plata salariului angajaților din întreprindere pentru perioada neachitării salariului în conformitate cu legislația în vigoare, cât și prin procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2020-00641 din 10 septembrie 2020, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii în privința pârâtei.

În așa mod, Colegiul lărgit consideră întemeiată și rezonabilă soluția primei instanțe cu privire la admiterea pretenției privind obligarea ÎS „Calea Ferată din Moldova” să recalculeze reclamanților salariul de funcție (tarifar) lunar în mărime de cel puțin egal cu cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru perioada solicitată. Totodată, instanța de recurs consideră întemeiată și soluția de respingere a cerinței reclamanților de indexare a sumei salariale, reținând prevederile art. 35 alin. (3) din Legea de salarizării nr. 847-XV din 14 februarie 2002 și concluzionând că nu au fost întrunite condițiile pentru indexare.

Din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive

Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022 și a menține hotărârea din 25 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive Principal or. Chișinău, prin intermediul avocatului Lvovschi Mihail.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2022 și se menține hotărârea hotărârea din 25 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Comitetul Sindical al Depoului Principal de Locomotive or. Chișinău în interesele salariaților membrii de sindicat Gutovskaia Ilona, Hmeliuc Olga, Buga Nicolae, Ojoga Vitali, Piscop Elena, Palca Eugenia, Berșadschii Evghenii, Tatarciuc Vladimir, Surucianu Elena, Pleșca Tudor, Siculțan Ion, Leașco Leontii, Chitoroagă Sergiu, Ghegeneralov Igor, Pedus Valerii, Pleșca Gheorghe, Dreapocenco Vladimir, Mihaileț Valerii, Panuș Ivan, Culic Dmitri, Cebanu Vladimir, Cersac Ion, Pleșca Ion, Caruntu Gheorghe, Chitoroaga Ion, Fedorișcev Veaceslav, Dorogan Ivan, Condratenco Mihail, Boboc Evgheni, Rîbac Ivan, Gojin Grigorii, Semijenco Iurii, Codreanu Andrei, Vechiu Mihail, Rodzin Vladimir, Caluian Mihail, Dobrjinscaia Nelli, Cibizov Alexandr, Racovița Ion, Cerempei Vasile, Basoc Ina, Bostan Grigore, Melnic Nicolai, Poleatîchina Valentina, Griceaniuc Mihail, Diaconescu Gheorghe, Bejenari Anatolie, Sasu Vitalie, Scripnic Vitali, Toporeț Aliona, Barbacaru Tatiana, Rusu Nicolae, Condrățchii Anatoлии, Crijanovschi Nicolai, Covaliov Fiodor, Ahmetov Ruslan, Ceban Maria, Ciubotaru Tatiana, Roșca Lilia, Goncear Ala, Dubeniuc Andrei, Ceban Ion, Albot Alla, Țurcan Liubovi, Novojilov Serghei, Cebotari Iurie, Bradescu Raisa, Brăguță Sergiu, Bas Mihail, Galea Eleonora, Balica Ana, Iorgu Nadejda, Iepuraș Valentina, Cebotari Maria, Balica Maria, Cebanu Elena, Gherman Victor, Dmitrenko Artiom, Ceban Anatolie, Soltan Iurie, Culbaba Igor, Matcovschi Igor, Razorionov Mihail, Bolun Nicolae, Stucalo Victor, Gudumac Liudmila, Bojac Ana, Kiper Marina, Rotari Galina, Viscun Tatiana, Nica Albina, Hadîrcă Eugenia, Șeremetieva Valentina, Trocinel Valeriu către ÎS “Calea Ferată din Moldova” cu privire la recalcularea salariului, încasarea datoriilor restante și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Dumitru Mardari,

Mariana Pitic,

Victor Burduh